

Praktijkonderzoek

Diergezondheid kleinschalige commerciële houderij in Nederland

Wie zijn wij?

De Gezondheidsdienst voor Dieren (Royal GD) te Deventer is opgericht in 1919 en werkt dus al meer dan honderd jaar aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving. Het veterinaire laboratorium van GD is wereldwijd gezien één van de modernste en grootste. GD beschikt over een team van dierenartsen, specialisten en wetenschappers die dierhouders adviseren, praktijkgericht onderzoek doen en diergezondheidsprogramma's ontwikkelen en uitvoeren.

Wat is de vraag?

GD voert in 2025 in samenwerking met AVINED een praktijkonderzoek uit naar de diergezondheidsstatus van pluimvee gehouden in de kleinschalige houderij (tot 250 dieren) in Nederland. Het doel van dit onderzoek is om de mate van voorkomen van bepaalde dierziekten in kaart te brengen. Hiervoor zijn we op zoek naar pluimveehouders van kleinschalige houderij systemen, zoals kipcaravans, die geïnteresseerd zijn in de diergezondheidsstatus van hun kippen. Meedoen aan het onderzoek is geheel **kosteloos**. Ter bescherming van uw privacy worden de resultaten in alle rapportages **anoniem** weergegeven. Deelname aan het onderzoek is volledig **vrijwillig**.

Wat wordt er onderzocht?

De screening bestaat uit het eenmalig bemonsteren van koppeltjes pluimvee tijdens het leven of bij (kleinschalige) slacht. De monsters worden onderzocht op ziektekiemen die ofwel ziekmakend kunnen zijn voor de dieren zelf, ofwel een risico vormen voor de mens.

Monsters	Waar wordt op onderzocht?	Toelichting
Bloed	Test op antistoffen tegen LPAI, Mg (lange termijn), NCD	<ul style="list-style-type: none"> Laagpathogene aviaire influenza (LPAI); de milde variant van het vogelgriepvirus <i>Mycoplasma gallisepticum</i> (Mg); bacterie die kippen en kuikens ziek maakt Newcastle Disease (NCD); virus dat kippen ziek maakt met verschijnselen lijkend op vogelgriep
Keelwabs	Test op aanwezigheid van Mg (korte termijn)	Virussen en bacteriën die het ademhalingsstelsel aantasten: <ul style="list-style-type: none"> <i>Mycoplasma gallisepticum</i>
Overschoentjes*	Test op aanwezigheid van salmonella	<ul style="list-style-type: none"> Salmonellabacteriën die mensen ziek kunnen maken via consumptie van besmet vlees of eieren

* De monsters worden opgeslagen voor onderzoek en worden aan het eind van het project getest

De monsters van levende dieren zullen worden genomen door een deskundig persoon, namelijk een dierenarts of biotechnicus. De stress van de monsternamen wordt zo minimaal mogelijk gemaakt.

Waarom zou ik meedoen?

Houders die meedoen, krijgen zowel hun eigen resultaten teruggekoppeld als een overzicht van de bevindingen op landelijk niveau. Van bepaalde ziekten is bekend dat ze een groot effect hebben op de diergezondheid en het welzijn van kippen. Bovendien kunnen sommige ziekten in een koppel aanwezig zijn, zonder duidelijke tekenen daarvan te zien (dragerschap). Er is daarom laboratoriumonderzoek nodig om de ziektestatus van de dieren te bepalen. Kennis over de aan- of afwezigheid van ziektekiemen geeft inzicht en kan bijdragen aan gezondere kippen.

Hoe meld ik me aan?

Het praktijkonderzoek gaat van start vanaf januari 2025. Aanmeldingen gaan via dierenarts Vera Bavinck (vera@fairpoultry.nl). Als er meer aanmeldingen zijn dan verwacht, vindt er een selectie plaats op basis van geografische locatie.

Toelichting onderzochte ziektekiemen

Ziektekiem	Toelichting
Laagpathogene aviaire influenza (LPAI)	De milde variant van het vogelgriepvirus veroorzaakt klachten aan de luchtwegen en de vertering. Een besmetting wordt niet altijd opgemerkt. De milde variant kan in zeldzame gevallen muteren in de ernstige, dodelijke variant van het virus.
Newcastle Disease (NCD)	Een zeer besmettelijk virus dat kippen ziek maakt met zenuwverschijnselen, ademhalingsproblemen en sterfte. In de grootschalige houderij worden alle koppels hier verplicht tegen gevaccineerd.
<i>Mycoplasma gallisepticum</i> (Mg)	Mycoplasma bacteriën veroorzaken ontstekingen aan de luchtwegen of afwijkingen aan de eieren. De ernst van de ziekte is afhankelijk van de leeftijd van de dieren en de stam waarmee ze besmet zijn. Eenmaal besmet met de bacterie blijven kippen levenslang drager.
Zoönotische salmonella's	Salmonellabacteriën die mensen ziek kunnen maken via consumptie van besmet vlees en/of eieren. Verschijnselen zijn diarree, buikkrampen, overgeven en koorts.

Kijk voor meer informatie over dierziekten bij pluimvee op onze website: <https://www.gddiergezondheid.nl/dierziekten>